

HRVATSKI glasnik

Godina XXIV, broj 3

25. siječnja 2014.

cijena 200 Ft

*Pečuška premijera
„Cabaret Na Crno”*

Komentar

Hodmo u židanski teatar!

U ovom januaru puno toga je neobično. Očividno već nimamo zimu, nego pravo protuliće s kukci, muhom i klopi, a snigu još i glasa nij'. Prvi misec u novom ljetu je na neki način i u hrvatskom djelovanju i misec negibljivosti. Zvana balov, Hrvati se spuščaju u trnoružičinu sanju. Jedna subota u jednom gradu, druga subota u nekom selu projde na hrvatskom okupljanju, kade se pravoda moremo opet i ponovo prikdati slobodnijemu ritmu življenja u ovom fašenjskom vrime-nu. Druga prepoznatljivost za ovu dob je da se ganu i naši igrokazači prema pozornici, tako da i ljetos polako, ali sve sigurnije doveslamo u još jednu kazališnu sezonu. Naslovna stranica dotičnoga broja našega lista pokazuje, kako je u medjuvrime-nu i u Pečuhu uspješno izvedena premijera najnovijega kusića. Ovu, aktualnu nedilju i mi Gradišćanski Hrvati smo pozvani u židanski teatar, u kom ljetos od pokojnoga književnika, jednoga od najplodnijega gradišćanskoga pisca i glavnoga dramatičara 1960-1970-ih ljet, Augustina Blazovića će se predstaviti igrokaz, pod naslovom „Koliko smo, to smo“, koji je napisan 1959.ljeta. Tako piše za njega dr. Nikola Benčić da u njegovom stvaralačtvu od ruke su mu išle i s oduševljenjem bile prihvaćene komedije šaljivo ironičnoga tona, samoismijavanja u koji je prividno bezazleno raskrinkavao i samoga sebe. No uvijek je upozoravao i na neku vrstu nemoći protiv sudbine koju ionako ne moremo minjati. Takova mu je komedija i ova, od Židancev odibrani kusić. Poznavajući glumačku snagu i ekipu ka je ovput „silom prilik“ sama sebe režirala, pokidob im je redateljica prije vrime-na prošla na porodiljski, mislim da i ovom prilikom neće nas zgrabiti razočaranje. Zvana toga, Židanci s ovoljetnim kusićem, skodob se i rastaju od stare tradicije da za scenski prikaz si zamu samo dramske tekste Joška Weidingera, kot su to činili niz ljet. Narodno kazališće cvate u Gradišću u Hrvatskom Židanu, oni korak najpr hodu pred Petroviščani u vrime-nu, ki će – kako se šurla – opet nek po postu budu igrali. A koljnofska kazališna grupa je jur lani predstavila svoj kusić pred domaćom publikom, ali ufamo se da će im se ta običaj pak minjati i od njih će se jednoč samo nek tako ganuti kazališna kola. A donidob? Najprlje, hodmo svi, u nedilju otpodne, u Hrvatski Židan!

-Tiho-

„Glasnikov tjedan“

Iza nas je vikend koji donesenim odlukama predstavništava dvaju tijela, jednog civilnog i jednog političkog, uveliko može odrediti političku scenu Hrvata u Mađarskoj u nadolazećem razdoblju. Zasedalo je Predsjedništvo Saveza Hrvata u Mađarskoj, u sastavu Joso Ostrogonac, predsjednik, Arnold Barić, zamjenik predsjednika, i Angela Šokac Marković (Bačka), Ivan Gugan (Baranja), Eva Išpanović (Budimpešta i njena okolica), Edita Horvat Pauković (Gradišće), Jozo Solga (Podravina), Ladislav Gujaš (Zala), te predsjednik Savezova

ureda, te zaokružila i slovo B, čime ostvaruje pravo glasanja na parlamentarnim izborima; 2. koja je član Saveza Hrvata u Mađarskoj. Kako saznajemo, ova ista odluka na zatvorenoj sjednici HDS-ove Skupštine, dan poslije, izazvala je burnu raspravu i negodovanje dijela HDS-ovih zastupnika. HDS-ova Skupština izglasovala je Državnu hrvatsku listu, koju predvodi HDS-ov predsjednik Mišo Hepp, a uz njega na njoj je još osam osoba, od kojih njih petero zastupnici su HDS-ove Skupštine: Joso Ostrogonac (4), Angela Šokac Marković (6), Jože Takač (7),

„Zasedala je i HDS-ova Skupština, na sjednici zatvorenoj za javnost, koja je donijela odluku o imenima kandidata i redosljedu istih na Hrvatskoj državnoj listi na nastupaćim parlamentarnim izborima.“

Odbora za financije i nadzor Mijo Štandovar. Od nabrojanih troje su zastupnici HDS-ove Skupštine. Zasedala je i HDS-ova Skupština, sjednica zatvorena za javnost, koja je donijela odluku o sastavu Hrvatske državne liste na nastupaćim parlamentarnim izborima. Premda se na svojoj sjednici Savezovo Predsjedništvo ogradilo i nije se čuo javni stav glede mogućeg sastava HDS-ove Državne liste, isto Savezovo Predsjedništvo s jednim glasom protiv donijelo je odluku kojom na jesenskim županijskim i mjesnim narodnosnim izborima kandidat za zastupnika na Listi Saveza Hrvata u Mađarskoj može biti ona osoba koja: 1. se registrirala kao pripadnik hrvatske narodnosne zajednice na obrascu Državnog izbornog

Andrija Handler (8), Jelica Pašić Drajkó (9), i tri osobe izvan zastupničkog tijela HDS-ove Skupštine: Ivan Gugan drugi na Listi, Stjepan Blažetin treći i Jozo Solga peti. Saznajemo kako prvi na Listi ulazi u Mađarski parlament s punim pravom glasa ili, ne daj Bože, u gorem slučaju kao «glasnogovornik», a u slučaju njegove «spriječenosti», tijelo koje je sastavilo Listu bira novoga «poslanika» između kandidata Liste.

Slijedi izborna kampanja, tako i za Hrvatsku državnu samoupravu kako bi se što veći broj Hrvata upisao imenom i prezimenom i u hrvatski narodnosni birački popis te zatražio molbom svoje pravo glasanja za Hrvatsku državnu listu na predstojećim parlamentarnim izborima, najkasnije 16 dana prije dana održavanja parlamentarnih izbora. Po podacima Državnog izbornog povjerenstva, 19. siječnja, u hrvatski narodnosni birački popis upisao se 121 birač, od čega je njih 69 izrazilo volju glasovati za hrvatsku narodnosnu listu na predstojećim parlamentarnim izborima.

Branka Pavić Blažetin

Poziv za prijavu predsmotre Međimurske popevke

Kulturno-umjetnička udruga Seljačka sloga iz Nedelišća i ove godine organizira tradicionalnu smotru hrvatske međimurske pučke popijevke u koju se uključuje i Društvo Horvata kre Mure s organiziranjem predsmotre Međimurske popevke. Smotra Međimurske popevke priredit će se 8. lipnja 2014. u Nedelišću, što će prethoditi tri predsmotre: 1. veljače u Donjem Kraljevcu, 8. veljače u Štrigovi i 22. veljače u Keresturu. Društvo Horvata kre Mure poziva sve zainteresirane kulturno-umjetničke udruge, pjevače, pjevačice, duete i pjevačke skupine (do 16 članova) da se prijave za predsmotru Međimurske popevke do 31. siječnja 2014. Prijaviti se može s dvije izvorne pomurske ili međimurske popijevke. Uz prijavnicu, koju treba ispuniti u potpunosti, potrebno je dostaviti čitljivo napisane tekstove i notne zapise popijevaka, koji će biti objavljeni u prigodnoj pjesmarici. Popijevke se mogu izvoditi uz glazbenu pratnju ili bez nje. Podrobne informacije mogu se dobiti kod predsjednika Društva Horvata kre Mure Ladislava Gujaša na telefonu 06 30 227 3260 ili na mejl-adresi: gulyaslaszlo.68@t-online.hu. Prijavnice se mogu dostaviti na adresu Društva Horvata kre Mure (Muramenti Horvátok Egyesülete, 8865 Tótszentmárton, Felszabudulás u. 5).

Parlamentarni izbori 6. travnja

Glasujmo za Hrvatsku državnu listu

Ured predsjednika Mađarske 18. siječnja 2014. izvijestio je javnost kako je predsjednik Mađarske János Áder za 6. travnja 2014. raspisao parlamentarne izbore. U obrazloženju izabranoga nadnevnika navodi se kako su tri zadnja parlamentarna izbora održana u prvoj polovini travnja. U priopćenju predsjednik Áder navodi još četiri razloga: neodugovlačenje izborne kampanje, što prije oblikovanje novog sastava Parlamenta, što prije korištenje EU izvorima za razvoj, te želju kako bi nakon bučne izborne kampanje obitelji u miru mogle proslaviti uskršne blagdane.

Pravo biranja

Po važećim pravnim regulativama približno osam milijuna građana s biračkim pravom i s prebivalištem u Mađarskoj, nakon 7. veljače 2014., 48 dana prije dana izbora, od Državnog izbornog ureda dobit će obavijest o uzimanju na popis birača, o biračkome mjestu... Ako birač u rečenim rokovima ne dobije obavijest, pojašnjenje neka traži kod bilježnika u svome mjesnom izbornom uredu.

Skupljanje potpisa, preporuka

Kandidati od 34 do 48 dana prije izbora mogu sakupljati preporuke, potpise birača na obrascima (izbornog ureda) za izražavanje potpore kandidatima. Po zakonu u izbornom okrugu kandidat treba sakupiti najmanje petsto potpisa do 3. ožujka. Obrazac sa skupljenim potpisima treba predati okružnom izbornom povjerenstvu. Državnu listu može postaviti ona stranka koja najmanje u devet županija i glavnome gradu, u najmanje 27 izbornih okruga, može postaviti svoje kandidate. Državna narodnosna samouprava može postaviti svoju narodnosnu listu, za što treba prikupiti najmanje 1% preporuka, potpisa, a najviše 1500 preporuka, potpisa onih birača koji su upisani u državni narodnosni birački popis kako bi ostvarili pravo glasanja na narodnosnu listu na parlamentarnim izborima. Državnu listu najkasnije do 4. ožujka treba prijaviti Državnom izbornom povjerenstvu.

Izborna kampanja

Izborna kampanja počinje 50 dan prije dana izbora, 15. veljače. To znači kako sredstva za kampanju treba upotrijebiti i obračunati u ovom razdoblju. Televizijske postaje neće tražiti nadoknadu za političku reklamu; stranke imaju 470 minuta na raspolaganju, a narodnosne liste 130 minuta.

Što trebamo ponijeti sa sobom?

Postojeću osobnu iskaznicu, putovnicu ili vozačku dozvolu te obvezatno karticu s adresom stanovanja ili neku drugu potvrdu radi poistovjetivanja.

Kako glasovati za Hrvatsku državnu listu?

Nacionalni izborni ured (OVI) 2. siječnja ove godine svim kućanstvima, odnosno osobama s prebivalištem u Mađarskoj, uzetim na središnji popis birača, dostavio je obavijest o a) molbi za uzimanje na popis narodnosnih birača, b) o molbi za pomoć pri glasanju, te c) o mogućnosti zabrane izdavanja podataka kandidacijskim organizacijama i kandidatima. Prema tome, molba se može predati online na www.valasztas.hu ili na www.magyarorszag.hu. Jednako tako molba se može predati u pismu ili osobno, popunjavanjem priloženog obrasca, mjesnom izbornom uredu u mjestu prebivališta. Obrazac se može slobodno kopirati, a dostupan je i na www.valasztas.hu. Adresu mjesnih izbornih ureda možete pronaći na www.valasztas.hu. Molba se bilo kada može izmijeniti ili čak i brisati.

Pripadate li nekoj od 13 priznatih narodnosti u Mađarskoj (među njima i hrvatskoj), možete moliti uzimanje na popis narodnosnih birača. Označavanjem određene rubrike u točki „A” možete naznačiti na popis koje narodnosti želite da vas uzmu. Time možete sudjelovati na izborima za zastupnike narodnosnih samouprava naznačene narodnosti.

Ako na parlamentarnim izborima, osim pojedinačnog zastupnika, ne želite glasovati na stranačku listu, nego umjesto nje na listu koju je postavila državna samouprava vaše narodnosti, to možete naznačiti u točki „B”, kako bi vaša molba vrijedila i za parlamentarne izbore. Vaša molba mora biti dostavljena mjesnom izbornom uredu najkasnije do 16. dana prije održavanja parlamentarnih izbora.

Obvezatno je popuniti točke 1–5. koje se odnose na osobne podatke, koji se popunjavaju sukladno podacima u službenim osobnim ispravama (osobnoj iskaznici i karti s matičnim brojem i stalnim prebivalištem).

U drugom dijelu obrasca, u točki „A” možete naznačiti na popis koje narodnosti molite upis, kojoj narodnosti pripadate. U točki „B” možete moliti da se uzimanje na popis navedene narodnosti proširi i na parlamentarne izbore. U točki „T” možete tražiti brisanje s popisa birača, uz mogućnost brisanja točke „A” i/ili „B”.

Osim toga možete moliti pomoć pri glasanju (točke „C”, „D”, „E”, „F” i „T”), možete zabraniti izdavanje osobnih podataka (točke „G”, „H” i „T”), a na kraju u točki 6. možete naznačiti svoju dostupnost na koju molite da vas Izborni ured obavijesti o vrednovanju molbe (mejl-adresa, faks ili poštanska adresa).

Naravno, uza sve to na kraju slijedi nadnevak i vlastoručni potpis.

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, njezin predsjednik za 18. siječnja 2014. godine sazvaio je zatvorenu sjednicu Skupštine.

Kako saznaje Hrvatski glasnik, Skupština je raspravljala po ovim točkama dnevnoga reda: 1) Pripreme za parlamentarne izbore, referent: Mišo Hepp, predsjednik; 2) Hrvatska državna izborna lista, referent: Mišo Hepp, predsjednik; 3) Razno. Skupština je izglasovala Hrvatsku državnu listu za predstojeće parlamentarne izbore koji će biti 6. travnja 2014. godine. Listu predvodi predsjednik HDS-a Mišo Hepp, a slijede ga još osam kandidata.

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA PARLAMENTARNI IZBORI 2014 DRŽAVNA LISTA

1. Mišo Hepp
2. Ivan Gugan
3. Stjepan Blažetin
4. Joso Ostrogonac
5. Jozo Solga
6. Angela Šokac Marković
7. Dr. Joža Takač
8. Andrija Handler
9. Jelica Pašić Drajkó

ORSZÁGOS HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK 2014 ORSZÁGOS LISTA

1. Hepp Mihály
2. Gugán János
3. Blazsetin István
4. Osztrogonác József
5. Szolga József
6. Markovics Józsefné
7. dr. Takács József
8. Handler András
9. Drajkó Péterné

BAK – Pred kraj godine Odbor za nacionalne manjine Zalske županije redovito dodjeljuje priznanja osobama ili zajednicama koje su se istaknule u djelovanju na polju narodnosnoga društvenog i javnog života. Prema odluci Hrvatske samouprave Zalske županije, ove je godine priznanje dodijeljeno keresturskomu Ženskom pjevačkom zboru Ružmarin. Priznanje je uručio predsjednik Odbora László Vajda na županijskome narodnosnom danu u Baku. Spomenuti pjevački zbor djeluje već više od dva desetljeća i osim glazbene kulture gaji i jezično bogatstvo kajkavskih Hrvata. Često nastupa s hrvatskim scenskim igrama, priređuje kušanje tradicionalnih hrvatskih jela, nastupa na mnogim smotrama. Pjevački zbor na raznim smotrama osvojio je zlatnu kvalifikaciju. Zbor vodi učiteljica glazbene umjetnosti Julija Molnar.

BAJA – U organizaciji Hrvatske samouprave grada Baje, 25. siječnja ove godine priređuje se tradicionalno Veliko prelo koje će se održati u Palači kulture, s početkom u 19 sati. U prigodnome programu sudjeluju polaznici vrtića iz Kinizsieve ulice, Orkestar «Bajski tamburaši» i članovi KUD-a «Bunjevačka zlatna grana». Poseban je gost subotički Tamburaški sastav «Hajo». Na balu svira bajski Orkestar «Čabar». Cijena ulaznica: 2000 Ft.

STARIN – Prijevremeni izbori za načelnika i zastupničko tijelo sela Starina bit će 26. siječnja. Kako saznajemo, za načelnika se natječu tri kandidata: dr. Borbala Šajić, Šandor Matoric i Franjo Horvat. U tome baranjskom naselju, u kojem obitavaju podravski Hrvati, 29. listopada raspušteno je zastupničko tijelo Seoske samouprave, na čijem je čelu bila dr. Borbala Šajić. Inače prijevremeni izbori tekućega samoupravnog ciklusa mogu se raspisati do 1. travnja 2014. godine. Zasada u osam naselja u Mađarskoj do 1. travnja bit će provedeni prijevremeni izbori, jedno od njih je i Starin. Mandat izabranog načelnika i zastupnika mjesne samouprave trajat će svega nekoliko mjeseci, do jesenskih mjesnih izbora.

PEČUH – U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Mirolava Krleže polugodišnji roditeljski sastanak održava se 27. siječnja, s početkom u 17 sati.

Sjednica Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj

Izborna je godina: pred velikim izazovom Savez Hrvata u Mađarskoj

U klupskoj prostoriji budimpeštanske Hrvatske škole 17. siječnja održana je prva ovogodišnja sjednica Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj. Na sastanku su bili Joso Ostrogonac, predsjednik, Arnold Barić, zamjenik predsjednika, i Angela Šokac Marković (Bačka), Ivan Gugan (Baranja), Eva Išpanović (Budimpešta i njezina okolica), Edita Horvat Pauković (Gradišće), Jožo Solga (Podravina), Ladislav Gujaš (Zala), predsjednik Savezova Odbora za financije i nadzor Mijo Štandovar, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišu Hepp, domaćica susreta, HOŠIG-ova ravnateljica Ana Gojtan, te predstavnici hrvatskih medija u Mađarskoj. Nazočni su raspravljali o izborima 2014. godine, o Savezovu Planu rada za 2014. godinu i o nadolazećim priredbama. Nakon pozdravnih riječi predsjednika Jose Ostrogonca i ravnateljice budimpeštanske Hrvatske škole Ane Gojtan započela je rasprava.

Predsjednik Ostrogonac predao je riječ Joži Solgi da izvjesti nazočne u vezi s nadolazećim parlamentarnim izborima. Po njegovim riječima Državni izborni ured svim kućanstvima dostavio je po jedan obrazac u vezi s izborima, koji se može umnožavati i treba ga ispunjenog dostaviti bilježniku. Bitno je da se pripadnici hrvatske zajednice izjasne, označe rubriku A i rubriku B

kako bi mogli ostvariti pravo glasovanja na parlamentarnim izborima za Hrvatsku državnu listu. Izborni zakon smatra diskriminativnim. U vezi sa zakonom Savez narodnosnih samouprava pismeno se obratio zamjenici pravobranitelja za narodnosna prava dr. Erzsébet Sándor dr. Szalay, no do dana današnjega odgovor, stav gđa Szalay nije dostavila. Hrvati birači trebaju dakle odlučiti hoće li glasovati na stranačku ili na Hrvatsku državnu listu prilikom parlamentarnih izbora. Moraju birati jednu ili drugu uz pravo ostvarivanja glasovanja na pojedinačnog kandidata svoga izbornoga okruga. Hrvati će voditi izbornu kampanju, koju će sufinancirati mađarska vlada, a raspodjela sredstava za kampanju, postavljajući narodnosnih državnih lista – državnim narodnosnim samoupravama, ukupno izdvojenih 300 milijuna forinti, uveliko ovisi o broju registriranih birača u pojedinačnim narodnosnim biračkim popisima za ostvarivanje prava izbora na parlamentarnim izborima. HDS-ov je cilj postići punopravno parlamentarno zastupstvo. Solga je stoga predložio kako se u vezi s izborima može objelodaniti poseban broj Hrvatskoga glasnika, koji će biti poput brošure za hrvatske birače. Po mišljenu predsjednika Ostrogonca, već se sada trebaju prihvatiti temeljna načela po kojima će SHM na jesenskim izborima podupirati kandidaturu osoba za hrvatskog zastupnika. Kao što je poznato, zakonom je ukinut elektorski sustav biranja županijske, glavnogradske i državne samouprave. Civilne organizacije mogu sastavljati liste te, po njegovim riječima, osim Savezove bit još kandidacijskih lista. Savez Hrvata pred velikim je izazovom, kako pridobiti većinu Hrvat-

skih birača. Ovih će dana dostaviti članovima Predsjedništva imenik osoba koji su uplatili članarinu te pred izbore povećati Savezovo članstvo. Razvila se rasprava o načelima po kojima bi se podupirala kandidatura osoba za hrvatskoga zastupnika na jesenskim izborima. Neki su smatrali da vrijedi razmisliti jesu li kao kandidati «etički čisti» oni koji se nisu politički opredijelili kada su se registrirali u narodnosni registar za ostvarivanje prava glasovanja na Hrvatsku državnu listu na predstojećim (6. travnja) parlamentarnim izborima. Nakon mišljenja «za» i «protiv», s jednim suzdržanim glasom, prihvaćena je ova odluka: na jesenskim mjesnim, županijskim, glavnogradskim izborima za Hrvatsku državnu samoupravu kandidat za zastupnika na listi Saveza Hrvata u Mađarskoj može biti samo ona osoba koja: 1. se registrirala kao pripadnik hrvatske narodnosne zajednice na obrascu Državnog izbornog ureda, te zaokružila slovo B, čime ostvaruje pravo glasovanja na parlamentarnim izborima; 2. koja je član Saveza Hrvata u Mađarskoj. Predsjednik Saveza Joso Ostrogonac izvjestio je nazočne kako je za djelovanje Saveza za 2014. godinu odvojen iznos od dva milijuna i sedamsto tisuća forinti, ali ima pričuve i od lanjske godine. Molio je nazočne da dostave regionalni plan rada za 2014. godinu te izvjestio kako SHM planira pokrenuti mrežnu stranicu na kojoj će biti dostupne sve važnije informacije. Nazočni su se složili da sljedeća državna priredba „Dan Saveza Hrvata u Mađarskoj” bude u Petrovome Selu, 22. ožujka 2014., te da Savezova godišnja skupština bude u Pečuhu, krajem svibnja ove godine.

Kristina Goher

DAN HRVATA ŠOMOĐSKE ŽUPANIJE PRIREĐEN U BARČI

Hrvatska samouprava Šomođske županije ovogodišnji županijski Dan Hrvata priredila je u barčanskoj Srednjoj školi Ferenc Széchenyia, primjereno tradiciji iz prethodnih godina, 18. prosinca 2013., kada se u Mađarskoj obilježava Dan narodnosti. Dan je priređen u suorganizaciji Hrvatske samouprave grada Barče, a odlikovali su ga politički i kulturni sadržaji. Nakon izvješća o ovogodišnjem radu Hrvatske samouprave Šomođske županije, slijedio je kulturni program i zajednička večera.

Javna tribina Hrvatske samouprave Šomođske županije

Javnu tribinu odlikovala je brojnost nazočnih. Nisam brojila, ali bilo je više od stotinu ljudi. Svi zastupnici na broju, njih devetero, zapsničarka na svome mjestu. O radu je izvijestio predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga. Pitanja i komentara na izneseno nije bilo. Solga je naznačio kako je Hrvatska samouprava Šomođske županije u 2013. godini ostvarila niz programa i zacrtanih ciljeva, uz državnu potporu, dodatnu državnu potporu po zadacima, putem natječajja i iz sredstava Udruženja hrvatskih narodnosnih samouprava Šomođske županije. Samouprava ima svoje sjedište u Kapošvaru. Samouprava Šomođske županije od 2010. godine ne potpomaže novčanim sredstvima rad Hrvatske samouprave Šomođske županije. „Sve sam rekao što sam mislio da spada u okvir ostvarenog rada u 2013. godini, očekivao sam pitanja, kojih nije bilo, nažalost, te sam stoga i podsjetio na sve ono što smo učinili ove godine, a čega nije bilo malo. Već godinama vežemo javnu tribinu uza županijski Dan Hrvata i Dan narodnosti. Idemo na natječaje, dobivamo sredstva te uz javnu tribinu organiziramo i bogati kulturni program s nastupom naših KUD-ova ili pozvanih gostiju“, kaže Jozo Solga. U Šomođskoj županiji djeluje 13 hrvatskih samouprava od kojih 12 samouprava izvrsno surađuje, a s Hrvatskom samoupravom u Kapošvaru suradnja se teško ostvaruje. Samouprava svoje sjednice drži razmješteno, po hrvatskim naseljima, izvan kapošvarkog ureda gdje je knjigovodstvo i ostalo. Županijske samouprave od 2010. godine još uvijek traže svoje mjesto. Šomođska županija Hrvatskoj samoupravi osigurava prostorije i korištenje zgradom, knjigovodstvo temeljem sklopljenog ugovora. Ostalo pokušavamo gaziti svojim putovima, ostvarujemo programe i sadržaje, politiziramo, kaže Solga, dodajući kako su pozivani na sjednice, suradnja je ugovorom korektno regulirana, ali nije dovoljno iskoristiva, naime ne koriste se mogućnostima koje Hrvatska samouprava Šomođske županije nudi Skupštini u toj županiji. Solga se nada kako će poslije izborne godine stvar bolje funkcionirati. Pretpostavlja se kako će nakon izbora novu ulogu imati i županijske samouprave koje će, po naznakama, raspolagati sredstvima za regionalni razvoj. U prihvaćanju plana razvoja Hrvatska samouprava daje mišljenje, daje mišljenje o razvoju javnoga odgoja, prosvjedovala je glede lukoviškog vrtića i škole... Solga vjeru-

Zastupničkim tijelom Hrvatske samouprave Šomođske županije predsjedna Jozo Solga

je kako će nakon izbora ponovno biti formirana Hrvatska samouprava Šomođske županije. Veliku ulogu u svemu tome imat će hrvatski birači koji će odlučivati najesen putem izravnih izbora o njezinu sastavu.

Bogat kulturni program

U obrazovnom dijelu kulturnog programa nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti Anica Popović Biczak predstavila je dvije skupine učenika, iz Barče i Lukovišća, koje su pod njenim pokroviteljstvom sudjelovale ovogodišnjem natjecanju Croatia 2013 – Izlaganje projektnih tema u Santovu, gdje su se predstavili projektnom temom „Zanati i alati naših predaka“. Nepresušno tradicijsko blago Hrvata u Mađarskoj ovog puta predstavile su učeničke družine; OŠ BARČA: Zanati

barčanskih Hrvata (voditeljica Anica Popović Biczak), i OŠDKKI OŠ LUKOVIŠĆE: Stari, nekadašnji zanati u Lukovišću (voditeljica: Anica Popović Biczak). Slijedio je glazbeni blok u izvedbi Szilárda Orlaia i Dalme Kövesfalvi.

Nakon domaćih izvođača scenu su preuzeli glumci Hrvatskoga narodnog kazališta iz Varaždina. Pred početak predstave publici je spomenuto Kazalište približila ravnateljica Jasna Jakovljević. Brojna publika imala je priliku

pogledati predstavu Miroslava Krleža Lamentacije Valenta Žganca. Prilagodba je to poglavlja iz romana Na rubu pameti, koju je za scenu pripremio Matko Sršen, a u predstavi glume dvoje glumaca. U ulozi Valenta Žganca zvanog Vudriga je Zdenko Brlek, a u ulozi Doktora Darko Plovanić. Režiju potpisuje Dubravko Torjanac. Ugođaju uvelike pridonosi skladatelj i izvođač songova Dragutin Novaković Šarli. Predstava je igrana na kajkavskome narječju. Tešku i zahtjevnju predstavu doživljava se zaista, kako je napisao Marijan Varjačić, kao ČUDO JEZIKA.

I nakon svega slijedilo je druženje uz bogat stol, te glazba virovitičkoga Tamburaškog sastava „Fantasia“. Zabava je potrajala do kasnih noćnih sati.

Branka Pavić Blažetin

Dana 17. veljače u pečuškom Hrvatskom kazalištu održana je pečuška premijera zajedničkoga kazališnog projekta spomenutog Kazališta i zagrebačkoga Gustl Teatra. Jedan od osnivača ovoga potonjeg, uz Vinka Štefana jest glumac Robert Ugrina, koji se danas zajedno s producenticom Julijom Martinović želi baviti glazbenim teatrom. Ugrina polako postaje dobro poznat hrvatskoj kazališnoj publici u Mađarskoj. Naime ona ga je do sada mogla vidjeti u primjerice kazališnom uprizorenju koje potpisuje pečuško Hrvatsko kazalište, 2012. godine János Háý: Joško Rakić, danski kraljević. Svojom upečatljivom robušnošću te izvrsnim glasom i dikcijom izdigao se iznad ostalih i osvojio gledatelje svojom izvrsnošću. Stoga se tim više radujemo ovoj kazališnoj koprodukciji jer je Ugrina i u samoj predstavi sa svojim kolegama glumcima Petrom Težak i Asimom Ugljenom, pod redateljskom palicom Ivana Gorana Viteza, tekst Zorana Lazića, Tončija Kožula i Ivana Gorana Viteza, s dvije tri jezične igre pokušao prilagoditi i približiti gledateljstvu pečuške premijere. Uvjerljivo, ali bih dodala i neizostavno potrebno. Cabaret na crno promišlja u maniri stand-up comedy i kabaretskog izričaja. Minimalistična scena, s napadnom kostimografijom, likovnim oblikovanjem Sare Lovrić Caparin te glazbom Mate Matišića čine tekst dodatno stvarnijim i dovoljno pitkim i s obzirom na poneke manje uspješne groteskno-satirične scene. Kroz niz skečeva koje povezuje tečaj za prekvalifikaciju slatko se smijemo na jedan od gorućih problema našega doba – nezaposlenost. Troje glumaca igraju više lica i uloga, a na Fejzbukovoj stranici pišu kako je na pečuškoj pretpremijeri 16. prosinca «publika doslovno gubila kile od smijeha».

Jeste li jedan od 350 tisuća nezaposlenih nesretnika? Možda ste ipak među onih 80 tisuća zaposlenih koji ne pamte kada im je zadnji put na žiro-račun sjela uplata? Ili ste dio nebrojene gomile koja radi, ali debelo ispod svoje cijene i stupnja školovanja, jer mora se, vremena su teška, ako nećete vi, uzet

Pečuška premijera „Cabaret Na Crno”

Petra Težak, Asim Ugljen i Robert Ugrina

će nekoga drugoga? Postoji, naravno, i vjerojatnost da pripadate skupini onih koji rade, pritom su i solidno plaćeni, ali se od vas očekuje da cijeli svoj život posvetite poslu, u bilo koje doba dana, u bilo koje doba noći, zdravi ili bolesni. A nije nemoguće ni to da ste dio malobrojnih kojima su se karte posložile tako da rade minimalno, plaćeni su grofovski, potpuno nerazmjerno količini obavljenog posla i svom kapacitetu, ali ako baš niste potpuni sociopat, i u tom ste slučaju u vječnoj sumnji hoće li se kolo sreće već u sljedećem trenutku okrenuti i zbaciti vas sa sedla u prašinu. S ovim nas riječima Petra Težak poziva na tečaj za prekvalifikaciju, gdje možemo postati recimo «policajac za manipulaciju vremenskom prognozom».

Ako je čovjek *homo faber*, ako je posao ono što nas čini ljudima, znači li to da smo manje ljudi kad smo nezaposleni? Je li to zapravo razlog zašto su nam posljednjih godina puna usta „malog čovjeka”? Kako je to biti mali čovjek u zemlji malih ljudi? Koje su nam perspektive? Koliko tu trpi mentalno zdravlje,

a koliko obitelj? To su neka od pitanja koja su nas potakla na stvaranje predstave *Cabaret Na Crno*, satiričnog, tragikomičnog, kabaretskog komada o poslu, i svemu što nam posao znači. *Cabaret Na Crno* počinje pričom o tražacu za poslom, nastavlja se epizodama kojima su glavne teme homofobija, ilegalni poslovi: priče o korporacijskim intervjuima pri kojima kandidati strepe nad svakom izgovorenim riječi; o teškom životu kradljivaca organa zaposlenih na crno, o korupciji, mafiji, žicarima. Teme kojima smo okruženi svakodnevno, ispričane i glazbeno interpretirane na šaljiv i duhovit način, kažu autori tog projekta.

Napišimo kako se zagrebačka premijera zbila u Kazalištu Vidra, 19. prosinca 2013., te kako se očekuje gostovanje predstave na ovogodišnjem ožujskom, šestom Međunarodnom festivalu kabareta Gumbekovi dani u zagrebačkome Histrionskom domu.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

Mađarsko-hrvatski rječnik

U Zagrebu je u studenom 2013. godine izašao mađarsko-hrvatski rječnik. On obuhvaća građu od oko 38.000 natuknica, iz mađarskog jezika. Većina je natuknica dopunjena primjerima i frazama. Još prije osam godina tadašnji premijeri Mađarske i Hrvatske u program kulturne suradnje uvrstili su izradbu mađarsko-hrvatskog i hrvatsko-mađarskog rječnika. Za izradbu prvoga bio je zadužen zagrebački Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, a drugoga Izdavačka kuća Croatica. Croatica planira u ljeto 2014. godine izdati hrvatsko-mađarski rječnik. On će biti opširniji nego mađarsko-hrvatski rječnik i imat će oko 50.000 natuknica, izjavljuje Čaba Horvath, ravnatelj Croatice. Pri sastavljanju mađarsko-hrvatskoga rječnika autori su bili Irina Jurović, Krešimir Sučević Međerai, Tatjana Vukadinović, Margit Bernadett Vuk i Marija Znika. Oni nisu zanemarili ni manjinske hrvatske zajednice u Mađarskoj, tako da se u rječniku nađu i izrazi vezani za manjinske samouprave.

PEČUH – Tradicionalni Dobrotvorni bal, u organizaciji Roditeljske zajednice Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, održat će se 1. ožujka, s početkom u 19 sati u auli škole. Ulaznica je 1500 forinti, a goste će zabavljati Orkestar Juice, izvijestila je Hrvatski glasnik predsjednica Roditeljske zajednice Ester Jukić.

SIGET – Dogradonačelnik grada Paga Dario Grašo, paške čipkarice i članice ženske klape „Peružini” u prosincu su boravili u Mađarskoj, u posjetu prijateljskim gradovima Sigetu i Pečuhu, a bili su i na jednodnevnom izletu u mađarskoj prijestolnici, u Budimpešti te posjetili Izdavačku kuću Croatica. Pažane je službeno primio zamjenik sigetskoga gradonačelnika Robert Fazekas. Pažani su pozvali mađarske prijatelje u posjet Pagu prigodom obilježavanja Dana grada te dogovorili suradnju vezanu za projekte gradske uprave, zatim na planu kulture, posebice paške Gradske glazbe i sigetskoga Puhačkog orkestra te zborova. Suradnju između Paga i Sigeta potaknuo je Tibor Radić, ravnatelj «Zavičaja», odmarališta Hrvata iz Mađarske u mjestu Vlačićima na otoku Pagu. U Sigetu djeluje i Hrvatska samouprava, na čelu s Reginom Dudaš.

Razgovor povodom PAIN-ovoga okrugloga jubileja

Dr. Robert Hajszan: „Ako nas zovu u Suboticu, u Zenicu, to je za nas velika stvar i vrlo smo zahvalni jer ima ljudi ki nas slušaju, ki čitaju naše publikacije”

Prošlo ljeto 7. decembra je obilježena dvadeseta obljetnica utemeljenja Panonskoga instituta u Pinkovcu, koji svoje postojanje, mogli bi reći, svako ljeto svečuje objelodanjenjem Panonskoga ljetopisa, a i Panonskimi listi. „Rič je o multikulturalnoj zadrugi, o višejezičnoj zajednici. Cilj je gajenje kulture u regiji po cijeloj, dalekosežnoj Panoniji, očuvanje miloga nam jezika hrvatskoga standardnoga i govora gradišćanskoga” – piše u 3. broju 2013. ljeta na svojoj prvoj stranici jur spomenuto glasilo PAIN-a, a kako smo se već naučili, nositelj panonske glasine je prvenstveno predsjednik Instituta, dr. Robert Hajszan, s kim smo porazgovarali povodom okrugloga jubileja.

Razgovarala: Timea Horvat

Sad je jur dvajset ljet tomu da ste pozvali u žitak vaš Institut u Pinkovcu. Da li danas izgleda PAIN tako, kako ste ga zasanjali na početku, Vi, osnivači?

– Nikako ne, jer pred dvajsetimi ljeti su se sakupili interesirani ljudi u Južnom Gradišću i utemeljili smo društvo s tom namjerom da bi se bavili kulturom u panonskom prostoru. Ali nikako nismo znali, kamo će nas to djelovanje peljati. Jedino kad smo počeli 1994. ljeta s prvim izdanjem Panonskoga ljetopisa, onda smo već vidili da je interes vrlo velik kod štiteljev i kod suradnikov.

Naime, materijala smo dobili svako ljeto dovoljno da nismo se nikad morali brinuti za prinose i priloge, i tako je od ljeta do ljeta interes postao veći. Knjiga je bila sve deblja, a konačno smo se onda i odlučili staviti neke važne akcente u naša izdanja i sad smo tako daleko da već premišljavamo, kako i čim ćemo nastaviti, što će biti novi adut u našem novom izdanju.

Ako ste već razmišljali od toga, moremo čuti i neke konkretnosti?

– Ako ja morem odlučiti, onda bi se ja rado bavio jezikom. Dosta smo već pisali o kulturni djelači u našoj regiji, a bavili smo se različitim temami i tako bi ja sad rado prešao na jezičnu razinu u našoj panonskoj regiji, jer vidim koliko su se ovi jezici, ki se govore u našoj pokrajini, međusobno obogatili. To znači, najti ćemo zvanaredno čuda riči u ugarskom jeziku od Slavenov, osobito od Hrvatov, Slovencev i Slovakov. Ima i dosta riči ke su Ugri preuzeli od nimškoga jezika, a to i obrnuto stoji da je dosta ugarskih riči u našem hrvatskom jeziku. A to bi bilo vrlo interesantna tema, ako bi se bavili tom problematikom u idućem našem Panonskom ljetopisu.

To je još jedan stupanj gori dalje, obrnuti se prema jeziku i jezičnošću, baviti se jezičnim pravili i problemi. Ne bojite se od toga, videći i danas lica na petrovskoj prezentaciji, da to je ipak jedna seoska publika, med kimi nisu svi intelektualci, a takovimi napisi i znanstvenimi članki, izgubit ćete onu štiteljsku publiku, ku ste uglavnom imali dosad?

– Opasnost postoji, ali zato što će to biti težišće, to ne znači da će biti u knjigi i ostali dio na tako visokom nivou. Ako se, recimo, bavimo zaista jezikom na 20–30 stranic, ostala knjiga će biti svakako koncipirana kot dosad. To znači da će oni, za ke morebit bude malo teško i previsoko ta dio, jednostavno prelistati te stranice, a s druge strane pak moram reći da se mi moramo potruditi, biti malo na višem nivou, nego ova ostala izdanja ka su ovde kod nas, u našoj pokrajini. Mislim sad na Gradišće kalendar i na neka druga izdanja. Važno je još i to da bit će i dosta naših mladih maturantov i studentov, ke bi se tribali u tom smjeru malo odgajati, tako da mislim da će biti barem za neke ljude vrlo interesantna tema.

Kad se je PAIN osnovao, onda je u početna ljeta organizirao svakarčkove izlete, izložbe, brojne kulturne programe. Da li ste takove aktivnosti na danas čisto isključili iz djelatnoga kruga, ali moramo se pomiriti tim da je PAIN danas Panonski ljetopis i Panonski list?

– Tako izgleda. Mi bi rado i dalje tako, kako smo već počeli s našim

mi priredbami. Ako pomislim na čitanje, literarne večere s Kemalom Mahmutefendićem, Dževadom Karahasanom, imali smo i brojne izložbe. To je sve lipo i dobro, i mi bi to rado i danas djelali, samo nemamo prostorije. Mjesto, kojega smo imali prlje dvadeset ljet, danas više ne postoji, odnosno ne moremo ulaziti u tu sobu, jer su drugi nutri. To znači, mi zapravo nimamo prilike to sve organizirati, što smo negda imali na našem programu. I zato je knjiga opširnija, deblja, ona je vrlo zahtjevna, a to sad nije izgovor, nije ni opravdanje. Ako je moguće da dojdemo opet do neke sobe i prostorije, rado ćemo opet, kao nekad, organizirati te priredbe.

Moram se pozivati na vašu izjavu od prlje deset ljet, kad ste rekli da, nažalost, u Gradišću, u vašoj Austriji, niste tako priznati, kot recimo u Hrvatskoj ili Ugarskoj. Koliko sam vidila, još uvijek više putujete, predstavljate svoj ljetopis u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, Sloveniji, nego u samoj Austriji? To se je prominilo u minuli ljeti?

– Nažalost, ne. Vlastiti čovjek ne valja u svojoj sredini, tako kaže i poslovice. Zato što mi putujemo kroz panonsku regiju, to je jednostavno zato, kad nas pozivaju. Ja sam se već nekoliko puta potrudio biti prezentan u naši krugi u Gradišću, na austrijskoj strani, bio sam već u Beču na pozivu Hrvatskoga akademskoga kluba, s jednom knjigom sam bio u Znanstvenom institutu Gradišćanskih Hrvatov, bili smo već u KUGi u Velikom Borištofu. To znači, bili smo, ali nismo toliko respektirani, nismo toliko bili priznati, kao što smo vani. Bit će sigurno dosta uzrokov, i moramo pitati ljude ki nas ne pozivaju, odnosno ki nisu došli na naše priredbe, zašto to tako ne cinu i zašto ne pratu naše djelovanje i naša izdanja. Ako nas zovu u Suboticu, u Zenicu, to je za nas velika stvar i vrlo smo zahvalni jer ima ljudi ki nas slušaju, ki čitaju naše publikacije. Ako se to jedanput obrne da budemo više prezentni po Gradišću, u Austriji, i to će nam biti pravo.

Imam čut da ako človik veli Panonski institut, ljudi veljek znaju to povezati i reći dr. Robert Hajszan. To mi negda-negda onako izgleda, kot da bi ov institut bio jednoosobna institucija, ali imate dost suradnikov, sudjelavečev ki će najpr osigurati još dvajset ljet ovo izdanje i vaše djelovanje?

– Stvarno je tako da ja sam predominantan. To mi je jasno, ali teško je najti suradnikov, iako imamo relativno dosta suradnikov koji lektoriraju, korigiraju tekste, ki su priskočni, ako treba ići na putovanje itd. Ne morem se potužiti, iako je takovih uvijek premalo, moglo bi biti i više, kako ne, ali zato što sam ja predominantan u tom društvu, to ne znači da neće biti i poslije mene ljudi, ki će to preuzeti. Nisam već najmladji, iako bi još rado djelao, dok imam živce i snagu. Ako bi mi negdo došao u pomoć, tj. bila bi mi desna ruka, kot što je sad Sanja Benković-Marković u Grazu, to bi mi bilo najdraže. Ima u Pinkovcu dosta mladih študentov, ako pomislim samo na obitelj Wagner, iz te familije sam siguran da će se negdo naći, ki će preuzeti moje djelovanje.

Kad će biti rodjendansko slavlje?

– Mislio sam da ću moći 30. novembra 2013. ljeta nešto kazati prilikom III. festivala klapov u Pinkovcu o dvadesetom rodjendanu Panonskoga instituta, ali to nije bilo moguće. Službeno otvaranje športske dvorane bit će u proljeće, a onda će valjda imati i društva priliku predstaviti se, što ću ja iskoristiti i govoriti o našem jubileju. U užem krugu smo se jur sastali funkcionari i utemeljitelji PAIN-a, 7. decembra, u subotu, u Kulturnom domu u Pinkovcu.

Portret jednog šokačkog Hrvata iz Mohača

Stipo Bubreg, dopredsjednik Mohačke šokačke čitaonice, dobitnik odličja „Za narodnosti Baranjske županijske samouprave“

U povodu Dana Baranjske županije, 10. listopada, u Sigetu su uručena županijska odličja, a među nagrađenima bio je i Stipo Bubreg, dopredsjednik Čitaonice mohačkih Šokaca, kojemu je dodijeljeno odličje «Za narodnosti Baranjske županijske samouprave».

Odlukom Skupštine Baranjske županije, Dan županije priređuje se od 1996. godine, svake godine u drugom naselju, i to u spomen na 10. listopada 1694. godine kada je austrijsko-njemački car i ugarsko-hrvatski kralj Leopold I. darovao žig s grbom Baranjske županije. Svečanost je održana u obnovljenoj tvrđi u Sigetu. Započela je misom zahvalnicom, a nastavljena u džamiji gdje je nazočne pozdravio sigetski gradonačelnik János Kolovics. Nakon svečanoga govora, u povodu Dana županije predsjednik županijske skupštine Zsolt Tiffán uručio je ovogodišnja odličja.

Među nagrađenima bio je i Stipo Bubreg, dopredsjednik Čitaonice mohačkih Šokaca, a dodijeljeno mu je odličje «Za narodnosti Baranjske županijske samouprave», koje se daje za uzoran rad poradi zaštite narodnosnih prava, čuvanja kulturnih tradicija. Odličje, brončanu plaketu sa županijskim grbom i nazivom nagrade, te spomenicu, umjesto njeega preuzeo je Đuro Jakšić, predsjednik Šokačke čitaonice.

Prema spomenici, dopredsjedniku Čitaonice mohačkih Šokaca dodijeljeno je priznanje za istaknutu djelatnost u očuvanju kulture i tradicija baranjskih Hrvata, posebice mohačkih Šokaca. Kako nam uz ostalo skromno reče Stipo Bubreg, svakome članu vodstva i članu šokačke udruge pripada djelić ove nagrade koja je priznanje za zajedničko zalaganje u jačanju samobitnosti, očuvanju i njegovanju šokačkohrvatskih tradicija, plesova, pjesama i materinskog jezika, posebno pak u prenošenju tradicija na djecu i mladež, na što su najponosniji. Dovoljno je spomenuti velik

broj programa i nastupa, te najvažnije priredbe u organizaciji ili uz sudjelovanje Šokačke čitaonice, kao što su Bušarski ophod, Grahijska, Pranje na Dunavu, koje su izrasle u velike i prepoznatljive gradske priredbe.

Stipo Bubreg rođen je 1969. godine u Mohaču. Sa šest godina prvi put se «opravio» u bušu, a sa četrnaest godina počeo je plesati u Južnoslavenskome klubu kod nedavno preminule teta Mande (Magde) Kóvári Szalai. Nak-

Stipo Bubreg sa suprugom Ivett

ratko je bio i član pečuskoga KUD-a «Baranja». Vrativši se u Mohač, kao mladić 1992. uključuje se u rad obnovljene Šokačke čitaonice pod vodstvom predsjednika Matije Cite. Šestu godinu obnaša dužnost dopredsjednika Šokačke čitaonice, a od početka vodi KUD «Šokačke čitaonice», izvorno folklorno društvo koje je utemeljeno 2006. godine. Uz Gabora Sidonju i Gabora Pečuvca, jedan je od trojice voditelja bušarske skupine «Poklade», utemeljene 1998. godine, koja danas broji domalo pedeset članova, bušara i takozvanih lijepih bušara Šokica, te sviraca. Posrijedi je jedna od najizvornijih bušarskih skupina koja se vjerno drži pokladnog običaja šokačkih Hrvata, a sastavljena je od članova KUD-a «Šokačka čitaonica». Ljubav prema tradiciji njeguje i u obitelji. Supruga Ivett, blagajnica šokačke udruge, i kći Fani plešu u KUD-u Šokačke čitaonice, članice su i bušarske skupine «Poklade», a sin Damir pleše i svira u Čitaonici.

Mohačka hrvatska zajednica zasigurno je jedna od najaktivnijih u Mađarskoj, a tome daje velik doprinos i Šokačka čitaonica, najorganiziranija hrvatska i gradska kulturna udruga. Kao njezin član, odnosno dopredsjednik, Stipo Bubreg jedan je od najaktivnijih organizatora i sudionika svih važnih priredaba i programa Šokačke čitaonice.

S. B.

Festival opernog ispita u budimpeštanskoj Muzičkoj akademiji Franca Liszta

Odsjek za pjevanje budimpeštanske Muzičke akademije Franca Liszta već tradicionalno priređuje Festival opernog ispita. Festival, koji je otvoren za javnost, ove se godine priređuje između 22. i 26. siječnja, u Komornoj dvorani „György Solti” te ima međunarodni značaj. Po riječima profesora scenskoga pokreta, programskog voditelja priredbe Andrása Almási-Tótha, bit će to publici prava glazbenoscenska poslastica jer će u sklopu ispita studenti prikazati stečeno znanje i vještinu u svladavanju pjevanja te scenskoga pokreta. U okvirima Festivala nastupaju studenti zagrebačke, štokholmske i firentinske muzičke akademije. Studenti dramskih, likovnih i glazbenih umjetnosti iz Zagreba izvode djelo klasika Igora Stravinskog „Priča o vojaku”.

Državno natjecanje osnovnoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti

Do kraja prosinca trebali su se prijaviti učenici na Državno natjecanje osnovnoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti te narodopisa. Prvi krug, pismeni dio, iz hrvatskoga jezika i književnosti bit će 5. veljače 2014. Na natjecanje u kategoriji škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika iz Baje, Šeljina, Salante i Serdahela prijavio se ukupno 21 učenik, u kategoriji dvojezičnih škola iz Budimpešte, Pečuha i Santova ukupno 30 natjecatelja. Nadmetanje i ove godine organizira Zavod za istraživanje i razvoj prosvjete pri Ministarstvu ljudskih resursa.

Trenutak za pjesmu

Vladimir Vidrić

ADIEU

O moja je leđa lagano
Kucnula mandolina
I moj se je kaput raskrio.
Purpurna pomrčina
Moje je vjeđe prekrila
Od sunca, vjetra i vina.

A moja se ruka ganula
Koja pjesmice sklada,
Svijetlu je suzu utrla
Što mi sa zjene pada.
– Tako silazim, gospojo,
Stubama tvojega grada.

Stipo Bubreg i supruga aktivni su sudionici priredbe Pranje na Dunavu

Bunjevka, Gradišćanka i Pomurka skupa „popevlu”

Šarolikost zajednice kaniških Hrvata daje raznovrsno podrijetlo njihovih članova. To su Hrvati koji su se doselili iz hrvatskih pomurskih naselja (Serdahela, Pustare, Sumartona, Fičehaza, Kerestura...), a i Hrvati iz raznih naših regija. Katica Vida, rodom iz Čavolja, Judita Nemet iz Prisike, a Marta Galfi iz Sumartona, u okviru programa petnaeste obljetnice organiziranosti Hrvata u Kaniži govore su o običajima rodnoga kraja, usporedili proslave raznih blagdana, podijelile s publikom svoje doživljaje iz djetinjstva.

Katica Vida, rodom iz Bačke, Judita Nemet iz Gradišća, Marta Galfi iz Pomurja, vjerne su članice hrvatske zajednice u Kaniži. Sve tri već dugo godina žive u tome gradu, pjevaju u zboru, aktivno sudjeluju u životu Hrvata, sve tri su se udale za Mađara ili Ugra, no ipak nijedna nije zaboravila svoj materinski hrvatski, svoje narječje i, kako kažu, i djeca su im naučila hrvatski, a prisutnost hrvatske kulture u obitelji nikad nije bio problem. Članice zajednice govore su o različitostima hrvatskih običaja, npr. da su šibanje u jednoj regiji radi li mladići, a u drugoj pak djeca, da se u jednoj regiji za svadbu pekla gibаница, a u drugoj vertanj, da su u Bačkoj organizirali prela, da se negdje moli za Isusa, drugdje za Jezusa, a negdje se gibаница puni bundevom i cimedom, a drugdje tikvom i makom ili možda „ripom“. Članice zajednice mnogošto su naučile jedna od druge, kuhati finu bajsku riblju juhu, gradišćanski lepanj i pomursku gibanicu.

Katica Vida Ošvat u Kanižu se doselila još 1944. godine radi zapošljavanja, no ona još uvijek prekrasno govori svoj materinski jezik:

– Iz Čavolja sam, mene je učio još Mišo Mandić, sretna sam da sam ga vidila u Hrvatskoj kronici upravo prije nekoliko dana. Udala sam se za Mađara, mojima se nije sviđalo da sam se udala za Mađara (otac mi je rekao za Kossutha, jer za Hrvate on je bio veliki Mađar), ali nisam bila ja prva. Bili su od mene i starije posestrice, a neke su se čak udale za Švabu. Završila sam srednju tehničku školu voćarstva i vinogradarstva. Onda su u Zali bili veći voćnjaci, pa sam došla ovamo raditi, tu sam se upoznala s mužem koji je bio iz Kaniže, pa smo se uzeli, imamo dva sina, ali, nažalost, muž je već umro. Sada u Bačku već samo grublje idem, kao gost, nažalost, roditelji mi već ne žive. Meni je već Kaniža dom. Prije petnaest godina čitala sam da se može javiti u hrvatsku zajednicu, pa sam se javila i odonda sam ostala tu. Dobro se osjećam, ako se ne bi dobro osjećala, ne bih bila danas ovdje. Nekoliko riječi sam naučila i na kajkavskome, ali je on meni težak, malo razumim kajkavske riječi, popevke mi se jako sviđaju, ima mnogo lirskih pjesama. Lijepo mi je među hrvatskim drugaricama, pajdašicama – kazala je Katica.

Judita Nemet kaže da ima mađarsko prezime, ali srce je hrvatsko:

– Jedna baka mi je bila Zadrović, a druga

Katica Vida, Marta Galfi i Judita Nemet (slijeva) razgovaraju o hrvatskim običajima

Štipšić, hrvatska imena. Moj otac je od Hrvatskog Židana, a majka od Prisike. Što da kažem, i ja sam se udala, mi velimo za Ugra. Ja već četrdeset ljet živim u Kaniži. Moj brat je išao u selo Malu Kanižu, pa sam tu upoznala muža. Brati su mi u Šopronu, dva brati imam, i kada razgovaramo na telefonu, uvijek po hrvatski. Tri djece imam, pijet unukov, tri unučice. Nikad nije bil problem po hrvatski govoriti u familiji i muž voli horvatske pjesme. Lijepo je, mislim horvatski jezik, do zna i ne hoće zaboravit, ni neće. Materinski jezik se ne zabi. Moj stariji sin, njega je interesirao hrvatski jezik, on je mnogo vremena bil i na Prisiki, on igra i na tamburi, mnogo zna

govoriti i po horvatski. Mislim Hrvati u Pomurju nisu drukčiji nego drugi, malo je jezik drukčiji, ali razumimo se, to je važno, lepe pjesme pjevamo – rekla je Judita.

Marta Galfi, rodom iz Sumartona, rado se druži s Katicom i Juditom, kaže da mnogo razgovaraju o starim vremenima:

– Već 50 let sem v Kaniži, ja sam tu hodila v školu i tu sam se udala, i ja za Mađara – nasmije se i dalje govori: – i tu sam stala. Imam jednoga sina i dve unuke i oni često ideju na Jadran i tam čujeju hrvatski jezik i svima se jako vidi i si oče govoriti na hrvatskom jeziku. Sestra, brat govoriju hrvatski pa da se spozijemo vek govorimo na našem kajkavskom. Moj jeden unuk se upisal i na univerzitet kaj se bo vučil na hrvatskem, jako se štimam ž njimi. Ja živim sama, pak i domaj popevlem, si v naši čaladi rado popevleju. Mama je vek da je sterala, al prala vek je popevala, išče pomlam. Moliti se išče i ve mi je lepše na hrvatskem, da smo bili mali, onda stari japa je bil v posteli pak smo mi deca molili fest, na saki den smo se molili. Meni je jako lepo da je v Kaniži horvatska meša, kaj se molimo horvatski, lepo mi je i da dojdemo popevate, išče naj bo tak fno go leta!

- beta -

Poculica iz selurinske škrinje

SIGET – Hrvatska večer u znaku Hrvatsko-mađarskog prijateljstva. u organizaciji Hrvatske samouprave grada Sigeta i vukovarske Udruge umirovljenika «Zoltán Kovács» i Demokratskog saveza Mađara u Hrvatskoj, održava se 25. siječnja. U sklopu Večeri potpisan će sporazum o suradnji između navedene Udruge i Udruge Főnix Somogy Nagyasszonyok, te Hrvatske samouprave grada Sigeta. Slijedi kulturni program kojem će sudjelovati Udruga Zoltán Kovács iz Vukovara, Mješoviti pjevački zbor Duga iz Kapošvara, a potom Hrvatski bal uz tamburaše i članove lukoviškog KUD-a Drava. Ulaz na bal je 3000 forinti.

ŠELJIN – Tamošnja Hrvatska samouprava, kako je Hrvatski glasnik izvijestio njezin predsjednik Šandor Matoric, 8. veljače u šeljinskom domu kulture organizira tradicionalni Hrvatski pokladni bal. U svečanome programu otvaranja bala sudjeluje KUD Martinci i Ženski pjevački zbor «Korjeni» te Tamburaški sastav šeljinske Osnovne i glazbene škole «Géza Kiss». Slijedi bal uz Orkestar Podravku.

OSIJEK – U Muzeju Slavonije (Trg Sv. Trojstva 2), u povodu 250. obljetnice rođenja hrvatskog astronoma i matematičara Danijela Mirka Bogdanića i 200. obljetnice dovršetka Lipszkyeva zemljovida Ugarske, 9. siječnja otvorena je izložba «Tragač za zvijezdama». Organizatori su Hrvatski državni arhiv, Mađarski državni arhiv, Državni arhiv u Osijeku te Muzej Slavonije. Izložba je otvorena do 28. veljače.

KUKINJ – (ISPRAVAK vijesti iz HG broj 2) – Već više od jednoga desetljeća, u organizaciji Hrvatske samouprave, okupljaju se kukinjski Hrvati i njihovi prijatelji uz blagdan Svetoga Vinka, zaštitnika vinograda, kako bi obrezali prvi trs i nagovijestili vinogradarsku godinu. Ove će godine kukinjsko Vinkovo biti održano 25. siječnja, kaže za Hrvatski glasnik predsjednik Hrvatske samouprave Ivo Grišnik.

BUDIMPEŠTA – Po odluci Hrvatske samouprave grada Budimpešte, dobitnice srednjoškolske stipendije, jednokratno 50 tisuća forinti, jesu gimnazijalke budimpeštanske Hrvatske škole Dalma Perak, Fanni Czine i Estera Meršić, a dobitnica stipendije za studente, jednokratno 100 tisuća forinti, jest Elizabeta Abraham.

PEČUH – U Crkvi Sv. Elizabete u dijelu grada zvanom Kertváros, župi svećenika Franje Pavlekovića, održavaju se redovite mjesečne svete mise na hrvatskom jeziku. Prva sveta misa na hrvatskom jeziku u 2014. godini bit će 26. siječnja, s početkom u 16 sati, a misno slavlje predvodit će kapelan Gabrijel Barić. Nakon mise betlehemsku igru predstavlja 4. razred Osnovne škole Miroslava Krležu u Pečuhu. Djecu je pripremila nastavnica Erika Žarac.

Blagdan Sveta tri kralja druženjem proslavili Hrvati grada Harkanja

Svetu misu prevodio je Božo Ljubičić, župnik župe Veliškovci

Već desetak godina harkanjski Hrvati okupljaju se na blagdan Sveta tri kralja u tamošnjoj rimokatoličkoj crkvi. Tako je bilo i početkom ove godine. U spomenutoj crkvi župnik je Ladislav Ronta, svećenik podrijetlom iz Križevaca, povjerenik Pečuške biskupije za vjernike Hrvate. Župnik dekan Ronta u suradnji s Mješovitim pjevačkim zborom Hrvata grada Harkanja, harkanjskom Hrvatskom samoupravom već godinama svakog posljednjeg petka u mjesecu, s početkom u 17 sati služi svetu misu na hrvatskom jeziku. Koristi se i svaka prilika da se događanja oko kojih se okupljaju spomenuti Hrvati i njihovi prijatelji započnu svetom misom na hrvatskom jeziku. Od pomoći su uvijek prijatelji iz Hrvatske, svećenici prijatelji, u prvom redu župnik iz Veliškovaca, naselja u neposrednoj blizini Belišća u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, s kojom Pečuška biskupija razvija plodonosnu suradnju. Župnik Veliškovačke župe Sv. Roka biva stoga često pozivan u Harkanju i suslužuje svete mise na hrvat-

skom jeziku s vlč. Ladislavom Rontom. Tako je bilo i 6. siječnja. Svetu misu pjevalo je Crkveno pjevačko društvo „MIR“ iz Belišća s pomoću mjesnih pjevača, a nazočili su joj i konzul gerant Generalnog konzulata u Pečuhu Ružica Ivanković te predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, te drugi uzvanici kao i brojni vjernici iz Harkanja, Salante, Kašada Šikloša...

Ovdje treba spomenuti kao zanimljivost da je veliškovačka crkva dovršena 1902. godine za župnikovanja Ante Evetovića Miroljuba, poznatoga hrvatskog pjesnika, rođenog u Mađarskoj, u Aljmašu. Crkva ima glavni oltar s iznimno vrijednom oltarnom slikom koja prikazuje Sv. Roka sa psom, a rad je glasovitoga slikara Celestina Mate Medovića.

Napomenimo kako su potkraj prosinca (23.), primjereno višegodišnjoj tradiciji, Hrvati grada Harkanja ove godine, zajedno s Njemačkom samoupravom u gradu i KUD-om „Karka“, priredili žive jaslice. Okupili su se oko betlehema u dvorištu župnoga dvora, pjevali i molili se na tri jezika, hrvatskom, njemačkom i mađarskom. Mlado vino blagoslovili su na blagdan Svetoga Ivana, 27. prosinca.

Svetu misu predvodio je Božo Ljubičić, župnik Veliškovačke župe

Mišo Kovačević u razgovru s dirigentom Sušićem

U sklopu svete mise župnik Ronta posebno je pozdravio konzula geranta Ružicu Ivanković i poželio još mnogo susreta na druženjima Hrvata u gradu. Nakon svete mise Crkveno pjevačko društvo „MIR“ iz Belišća, koje je već gostovalo u Harkanju, dalo je prekrasan koncert koji će svima ostati u dugom sjećanju. Njime dirigira Želimir Sušić. Druženje je nastavljeno u gradskom domu kulture, a izvršni domaćini, kao i uvijek, bili su uime organizatora Hrvatske samouprave grada Harkanja njeni zastupnici Žuža Gregeš, Đurđa Radasnai, Imre Hideg i Mišo Kovačević.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatski bal u Koljnofu

Koljnofsko hrvatsko društvo je već 37. put priredilo tradicionalni bal, a sada već treći put u Restoranu Tercia u domaćem selu. Domaćine sa svojom nazočnošću su

počastili gosti širom Gradišća i predstavnici društava iz Hrvatske. Pozivu su se odazvali Berislav Živković, prvi tajnik Republike Hrvatske u Ugarskoj; Mladen Mišurić-Ramljak, gradonačelnik Kiseljaka; Krešimir Matašin, ravnatelj Osnovne škole Vukovina; Stjepan Vrban, direktor Turističke agencije Crv; Andrija Handler, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj; Antal Németh, farnik Koljnofa; Franjo Grubić, načelnik sela, i Franjo Pajrić bivši direktor škole, a sada predsjednik Čakavske katedre Šopron, i dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati.

WhatsUpCi. Uz bogatu tombolu, dobro jilo i muziku su gosti do jutarnjih ur uživali predivnu atmosferu restorana.

Organizatori bala zahvaljuju svim potpomagateljem, i gostom ki su prvi bal na ugarskoj strani Gradišća sa svojom nazočnošću uveličali.

Ingrid Klemenšić

Goste je pozdravila Ingrid Klemenšić, a predsjednik Koljnofskoga hrvatskoga društva Geza Völgyi mladji je u svojem svetačnom govoru istaknuo djelatnost folklornih skupin i važnost ovih aktivnosti u pogledu na hrvatski jezik.

Na otvaranju je sudjelovala Ženska klapa

KOLJNOF – Na otvorenoj školskoj uri 24. januara, u petak, će prezentirati, dva tajejne dugo u ovom naselju gostujuće, pedagoginje iz Osnovne škole Vukovine, koji su rezultati njevoga podučavanja u 4. i 5. razredu, u okviru skupnoga projekta «Posebna škola hrvatskoga jezika». Dvotajedna iznimna nastava hrvatskoga jezika teče jur treće ljeto, a ovput Maja Malinović, školnikovica od 1. do 4. razreda, i Marina Zorić, učiteljica hrvatskoga jezika, su «odlikovane» posebnim iskustvom u koljnofskom podučavanju hrvatskoga jezika. Naime svako ljeto po dva pedagogi su posudjeni iz vukovinske škole u ovu zimsku dob, da bi se koljnofska dica kasnije vratila u Buševac i dane dugo bi diozimala u tamošnjoj školskoj nastavi. Projekt je izmišljen kot posebna potpora u nastavi hrvatskoga jezika i specijalna pomoć u obdržavanju riči, tradicije i hrvatske svisti. Osnovna škola Vukovina i Dvojezična škola Mihovil Naković ljetos svečuju i okruglu, 20. obljetnicu peldodavne stručne, a pravoda i privatne suradnje.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska katolička zajednice u Budimpešti obavještava vjernike kako će u nedjelju, 26. siječnja, u 17 sati sveta misa na hrvatskom jeziku u crkvi Sv. Mihovila (Vacka ul. 47/B) biti misa zadušnica za pokojnog prof. dr. Zdenka Škrabala, bivšeg ministra vanjskih poslova i veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, koji je preminuo 12. siječnja 2014. u Zagrebu.

**ULAZNICA
NA
HRVATSKI BAL**

Sambotel, 1. februar 2014.

Cina: 5.000 Ft

Organizatori:
Hrvatska samouprava Petrovoga Sela
Samouprava Petrovoga Sela

Misto bala:
Tovendéglo, Rumi Rajki sétány 1.

Program:
18.00 – Primanje gostov
19.00 – Pozdravne riči
19.15 – Folklorni program
Hrvatsko kulturno društvo Gradišće
Ženski pjevački zbor I jubitiča
Tamburaški sastav Koprivne
20.00 – Večera

Muzika:
Od srca do srca – Markuševac
Sviirci noći – Samobor
Pinkla band – Petrovo Selo
Pinkica – Petrovo Selo

Željimo Vam dobru zabavu!

Petrovo Selo
Szentpéterfa

Natjecanje u kazivanju stihova i proze u Baji

Sudionici natjecanja

U suorganizaciji Gradske knjižnice i prosvjetnoga središta „Endre Ady” te Hrvatske samouprave grada Baje, 5. prosinca 2013. godine u Baji je ustrojeno Županijsko natjecanje u kazivanju stihova i proze na hrvatskom jeziku, koje je ove godine upriličeno u prostorijama županijskog Doma narodnosti. Kako nam

U ime organizatora okupljene sudionike, učenike i njihove nastavnike srdačnim je riječima pozdravila Angela Šokac Marković, predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje, te im zahvalila na odazivu. Učenci su kazivali prigodne i dječje stihove poznatih hrvatskih pjesnika, ali jednako tako i omiljenih domaćih autora.

Prema vrednovanju stručnog ocjenjivačkog suda – u sastavu Morana Plavac, lektorica hrvatskoga jezika, Živko Gorjanac, voditelj Odjela za hrvatski jezik pri Institutu za narodnosne i strane jezike na Visokoj školi

Józsefa Eötvösa u Baji, i Angela Šokac Marković, predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje – u kategoriji nižih razreda 1. mjesto osvojila je Ana Dorina Szász (Fancaška osnovna škola), 2. Marcel Dózsa (OŠ Šugavica, Dolnjak), 3. Ivana Galić (OŠ Šugavica, Dolnjak), a u kategoriji viših razreda 1. mjesto osvojila je Kitty Kovács, 2. Eliza Bartos (Fancaška osnovna škola) i 3. Petar Jakšo.

Svim sudionicima uručene su spomenice i poklon-paketici sa slatkišima, a najboljima i prigodne poklon-knjige.

S. B.

Članovi ocjenjivačkog suda

uz ostalo reče predsjednica gradske Hrvatske samouprave Angela Šokac Marković, posrijedi je dugogodišnja tradicija koja se svake godine priređuje oko blagdana Svetog Nikole. Kao i uvijek, pozvane su sve škole iz Bačko-kiškunske županije u kojima se hrvatski jezik predaje u okviru dvojezične ili predmetne nastave hrvatskoga jezika. Ove se godine pozivu odazvao 31 učenik predmetne nastave hrvatskoga jezika s Dolnjaka i Fancage iz Baje, nadalje iz Bačina, Dušnoka, Gare i Kačmara. Među njima je bilo učenika koji već više godina sudjeluju na natjecanju, ali i onih koji su bili prvi put.

Pobjednici u kategoriji nižih i viših razreda

Mala stranica

Čekamo zimske radosti

Ova je zima zasada prevarila ljubitelje zimskih športova. Nigdje snijega, sanjke su zasada na tavanima ili u garaži, a oni koji se žele skijati, trebaju otputovati na više planine, gdje je zajamčen snijeg gotovo cijele godine. Vama sigurno nedostaje grudanje, sanjkanje, izradba snjegovića pa čak i klizanje, jer ni leda zasada nije bilo, naime temperature nisu pale ispod ništice. Dok čekate stizanje prvih pahuljica, upoznajte se s neobičnim zimskim športovima!

Ice karting

Najvažnije trke na ledu održavaju se u Laponiji. Ne postoji bolji način da se uživa u zimskim utrkama na ledu okovanim barama ili snijegu. U ovom športu mogu uživati i vrhunski pustolovi, ali i posve obični amateri.

Ski biking

Opremite li svoj bicikl s osobitim ski dodacima, onda ste i vi spremni za vožnju sniježnim padinama u koloradskim planinama. Jedna od najzanimljivijih zimskih aktivnosti u ovom dijelu svijeta jest biciklistički ski festival.

Snow tubing

Radi se o odličnom načinu da se zabavlja cijela obitelj. U biti ovaj je šport jednostavan, jeftin i zabavan.

Ice sailing u Poljskoj

Mazurska jezera zamrznuta su tijekom zime, pa privlače strastvene pustolove. Bez valova koji usporavaju, šport daje posve novo značenje pojmu jedrenja.

Razglednica iz Hrvatske

Sljeme

Hrvatska metropola Zagreb može se pohvaliti skijalištem, udaljenim tek dvadesetak minuta vožnje od užega gradskog središta. Na skijaškim stazama planine Medvednice svoje prve skijaške korake na putu do svjetske skijaške slave počeli su i najbolji hrvatski skijaši, Janica i Ivica Kostelić. Skijaške staze i žičare smještene su na vršnom grebenu i sjevernim obroncima planine Medvednice. Staze započinju gotovo na samom vrhu i nastavljaju se blago pružati vršnim grebenom na istok. Najviši vrh Sljemena (1033 m) popularno je izletničko mjesto do kojeg se može doći cestom, pješice ili planinareći.

Književni kutak

ZEKO I POTOČIĆ

U jednoj zimskoj noći tam' gdje je visok brijeg smrznuo se potočić i pokrio ga snijeg.

A jedan mali zeko taj potok traži svud, gdje je, kud je nestao to njemu tišti grud.

I plače, plače zeko mlad, za potočićem tim žali, žali zeko sad žali srcem svim.

I tužan misli zeko ta gdje je potok taj, možda laste slijedi on u dalek južni kraj.

Branko Mihaljević

Vic tjedna Dva prijatelja

Razgovaraju dva prijatelja u baru. Jedan od njih upita:

– Zašto uvijek imaš zatvorene oči kada piješ alkohol?

– Liječnik mi je rekao da ne smijem ni „pogledati“ alkohol.

Božićni koncert u Dušniku

Tradicionalni susret hrvatskih crkvenih pjevačkih zborova

Aljmaš – Crkveni pjevački zbor

Trinaestu godinu zaredom, u suorganizaciji mjesne Hrvatske samouprave i Hrvatske vjerske zajednice, između Božića i Nove godine, 29. prosinca 2013. godine, u dušnočkoj župnoj crkvi priređen je tradicionalni Božićni koncert i Susret hrvatskih crkvenih pjevačkih zborova, koji od samih početaka pridonosi njegovanju i očuvanju crkveno-vjerske i kulturne baštine, a uz to bunjevački, racki i šokački Hrvati u Bačkoj zajedno slave blagdan Božića i Nove godine.

ski vikar za narodnosti. Ove je godine s njime suslužio tazlarski župnik Ferenc Mezei, te održao i prigodnu propovijed, a svojim pjevanjem misu je uljepšao santovački crkveni zbor u pratnji kantora Zsolta Siroka. Kao i svake godine, crkva je uljepšana prekrasnim velikim jaslicama izrezbarenim od drveta i zelenim borovim grančicama, te okićenim božićnim drvцем. Uza sudionike Susreta, misi i koncertu nazočili su dušnočki

Dušnok – Pjevački zbor „Pravi biser”

Santovo – Pučki crkveni pjevački zbor

Susret, već po običaju, započeo je misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje je trinaestu godinu zaredom predvodio santovački župnik Imre Polyák, biskup-

predsjednika, odnosno zastupnika mjesnih hrvatskih samouprava iz naselja-sudionika. Nakon pozdravnih riječi Silvije Varga, uslijedio je koncert pjevačkih zborova koji su izveli poznate hrvatske božićne i marijanske pjesme, s posebnostima bačkih Hrvata, koje se do nas pjevaju u njihovim župnim crkvama.

Ove su godine na koncertu nastupila četi-

Baja – Crkveni pjevački zbor

ri gostujuća i dva domaća pjevačka zbora, koji su nastupili ovim redom: Pjevački zbor župne crkve Svetog Antuna Padovanskog iz Baje, Pjevački zbor aljmaške župne crkve, „Pravi biseri” iz Dušnoka, Mješoviti pjevački zbor „Ružice” i „Dobri prijatelji” iz Kalače, Pučki crkveni pjevački zbor iz Santova te na kraju Hrvatska izvorna pjevačka skupina iz Dušnoka. Koncert je završen zajedničkim pjevanjem Slava bud' Bogu na visini.

ri gostujuća i dva domaća pjevačka zbora, koji su nastupili ovim redom: Pjevački zbor župne crkve Svetog Antuna Padovanskog iz Baje, Pjevački zbor aljmaške župne crkve, „Pravi biseri” iz Dušnoka, Mješoviti pjevački zbor „Ružice” i „Dobri prijatelji” iz Kalače, Pučki crkveni pjevački zbor iz Santova te na kraju Hrvatska izvorna pjevačka skupina iz Dušnoka. Koncert je završen zajedničkim pjevanjem Slava bud' Bogu na visini.

Kalača – Mješoviti pjevački zbor

vjernici i uzvanici. Naime svojom nazočnošću priredbu su uveličali predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kisškunske županije Joso Šibalin, bilježnica dr. Bernadett Bajai, te nekoliko

Druženje je nastavljeno zajedničkom večerom u blagovaonici mjesne osnovne škole, a uz dobru kapljicu vina i izvrsne domaće kolače. Tako je dušnočki Susret zborova opet protekao u vrlo lijepom, božićnom i prednovogodišnjem ugođaju te druženju starih znanaca i prijatelja koji se redovito okupljaju diljem Bačke na sličnim susretima.

S. B.

Aktivni dombovarski Hrvati

U Tolnanskoj županiji jedino u Dombovaru djeluje Hrvatska samouprava. U tome gradu postoji jezgra djelatnih ljudi koji se vežu za hrvatski jezik, kulturu, povijest i običaje, kaže za Hrvatski glasnik predsjednik Hrvatske samouprave Gabor Varga-Stadler. Ima među njima Hrvata, Nijemaca, Mađara s bivšeg Jugoslavije koji uveliko pomažu rad i aktivnosti tamošnje Hrvatske samouprave. Po podacima popisa pučanstva iz 2011. godine, u Dombovaru živi 40 Hrvata.

Sveukupno u Tolnanskoj županiji 178 osoba se broje kao pripadnici hrvatske narodnosti, 148 osoba se izjasnilo kao Hrvati, 65 osoba naznačilo je hrvatski kao materinski jezik, a 80 građana označilo je da u prijateljskom krugu, obitelji koristi se hrvatskim jezikom. Po podacima iz popisa pučanstva 2011. godine, u Dombovaru i Seksaru živi najviše Hrvata, u svakom gradu njih 40. Hrvata ima još u Bonjaru (Bonyhád, 7), Pakši (Paks, 12), Tamašnju (Tamási, 4), Tolni (9), Batasiku (Bátaszék, 5), Manoku (Nagymányok, 3), Njiki (Alsónyék, 3), Tutišu (Csikóstöttös, 3), Đordi (Győre, 3), Kurdi (Kurd, 3), Nagydorogu (5). Najbrojnija je dobna skupina 40–59 godina, u njoj ima 64 građanina hrvatske narodnosti, a ispod 14 godina ima njih 8, iznad 60 godina ima ih 61, a u dobnoj skupini 15–39 godina ima 45 pripadnika hrvatske narodnosti u toj županiji (podaci popisa iz 2011.). U skladu sa zakonom o narodnostima u nastupajućih deset godina Hrvati u Tolnanskoj županiji mogu uz Dombovar utemeljiti još Hrvatsku samoupravu u Seksaru, ali svi oni koji se upišu u hrvatski

Izaslanstvo prijateljskoga grada Vira

narodnosni popis birača, svoje pravo biranja mogu ostvariti na izborima za Hrvatsku državnu samoupravu, te na parlamentarnim izborima, ako žele, ostvariti pravo glasovanja za hrvatsku narodnosnu listu. Od 178 pripadnika hrvatske narodnosti u toj županiji, njih 168 su mađarski, a 15 hrvatski državljani, jedan pak građanin označio je rubriku ostalo. 57 osoba je visokoobrazovano, 51 s maturom, 25 sa srednjom školom, 25 sa osmogodišnjom školom, a njih 20 ima manje od osam razreda osnovne škole.

Dombovarske nacionalne samouprave 20. prosinca 2013. godine, primjereno godišnjoj tradiciji, četvrtu godinu zaredom, priredile su gala program u povodu Dana manjina, kaže Gabor Varga-Stadler. Program Dana održan je u Srednjoj stručnoj školi «Apáczai Csere János». Nastupile su folklorne i druge skupine gradova prijatelja Dombovara, tako i iz prijateljskoga grada Vira. Nakon gala programa u Restoranu Gunaras slijedila je večera uz glazbu. Priredbu su zajednički organizirale narodnosne samouprave dombovarskih Hrvata, Armena i Nijemaca.

Kulturni program, koji je potrajao umalo tri sata, vođen je dvojezično, za što su se „izborili” Hrvati grada Dombovara. Kroz program vodila nas je simpatična dopredsjednica dombovarske Hrvatske samouprave Izabela Berček. Odazvali su se i ugledni gosti, konzul gerant Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ružica

Nazočnima se obratila i konzul gerant Ružica Ivanković

Ivanković, predsjednik HDS-a Mišo Hepp, dopredsjednik Armenske državne samouprave Alex Avanesian, bivši ombudsman Jenő Kaltenbach, dombovarski gradonačelnik Loránd Szabó, predsjednik virskoga gradskog vijeća Miroslav Glavan, na čelu virskog izaslanstva.

U trosatnome programu, koji je obilovao sadržajima, nastupili su i Pjevački zbor i orkestar Hrvatske škole Miroslava Krleže te Trio Nandino iz Zadra. Dombovarska Hrvatska samouprava potaknula je prijateljske veze između grada Dombovara i Vira, naime mnogi Hrvati i njihovi prijatelji imaju kuće na Viru. Suradnja dvaju gradova odvija se neprekidno i na gospodarsko-turističkom i športskom polju. Uz grad Vir Dombovar ima desetljetne prijateljske veze i s gradom Ogulinom. Dombovarski se Hrvati okupljaju oko nekoliko godišnjih priredaba. Uz ovu o kojoj pišemo, tu je i tradicionalno kolinje koje će ove godine biti održano prvog vikenda mjeseca veljače, uz bal i prijatelje iz Vira i Ogulina. Sudjeluju već godinama programima proslave Dana grada Dombovara, cijene hrvatskog bana Franju Vlašića rođenog u njihovu kraju. U dombovarskim „goricama” kod Izvora Svete Ane nalazi se kapela koja je već stotinjak godina hodočastište. Vjeruje se kako voda s tog izvora liječi trbušne bolesti. Hodočašće je u lipnja, veže se uz blagdan Svete Ane, dolaze mnogi iz okolice, ali i iz inozemstva. Kapelica je obnovljen na poticaj obitelji Varga-Stadler, a o njoj se i brinu obitelji koje žive u njezinoj okolici, tako i obitelj Varga-Stadler. Dombovarska Hrvatska samouprava godišnje u spomenutoj kapelici organizira dva puta svetu misu na hrvatskom jeziku, jednu pred Uskrs, a drugu u adventskom razdoblju. Adventsku je misu 2013. godine služio seksarski župnik Ladislav Bačmai, rodom iz podravskog Starina.

bpb

Nastupio je Pjevački zbor i orkestar Hrvatske škole Miroslava Krleže

Prisičko prvenstvo u stolnom tenisu

Fizička aktivnost je sve-nek dobra za naše zdravlje, zbog toga je i u zimski mjeseci isto tako važno da se nešto učini. Pred kratkim su zato i u Prisički izmislili, kako bi mogli stanovnici jedno cijelo otpodne skupa potrošiti uz šport, u nedavno obnovljenom kulturnom domu.

Kako nas je informirala Eszter Koósz, peljačica dotičnoga centra, 21. decembra 2013., u subotu, s velikim uspjehom je prvi put priredjeno otvoreno prvenstvo u stolnom tenisu, pod pokroviteljstvom prisičkoga donaćelnika Gyule Orbána. Ozbiljnost naticanja zlamenovala je i nazočnost stručne peršone, suca Tibora Tihanyia, predsjednika ove športske grane, a u ovo zvanje je skočio i Kornél Árva, jedan od organizatorov prisičkoga prvenstva, na koje se je najavilo ukupno šesnaest naticateljjev, ne samo iz Prisike nego i iz Hrvatskoga Židana i Sárvára. Žene, divojke, muži i dica su se prez kategorizacije borili za nagrade i mjesta. Naticanje je na trećem mjestu završio Mikloš Kelemen, za drugo mjesto se je izborio Gabor Singer, a apsolutni pobjednik na prvom kupu je postao Šandor Zakić. Posebno su bili nagrađeni med mladimi Richard Zakić, kod lipšega spola Monika Gergić, a med muži Šandor Zakić. Svi tri zvanaredni športashi mogli su prikzeti kupon od tisuću forintov, što moru potrošiti u mjesnom restoranu Ciglenica. Ove specijalne dare je ponudio Gabor Singer, vlasnik dotičnoga restorana. Kako obećuju organizatori, i kljetu će prirediti ovo naticanje, jer i sadašnji sastanak je dokazao, potribni su športski dani dobroga raspoloženja i u prisičkoj svakidašnjici.

-Tiho-

Foto: Lajoš Brigović

Poštovani pretplatniče!

Ako je tvoja godišnja pretplata na Hrvatski glasnik istekla, u ovome broju naći ćeš uplatnicu za nastupajuću godišnju pretplatu! Zahvaljujemo na dosadašnjoj čitateljskoj vjernosti, i radujemo se zajedničkom radu i u nastupajućoj pretplatničkoj godini.

Branka Pavić Blažetin
glavna urednica

POZIVNICA

Igrokazačko društvo Hrvatskoga Židana
Vas srdačno poziva na premijeru
ljetosnjeg šalnog igrokaza

Augustin Blazović:
KOUKO smo.
TO smo!

Mjesto:
Kulturni dom,
Hrvatski Židan

Vrime:
26. januara 2014.
17:00

U spomen

József Kovács (1943–2014)

Dana 2. siječnja. 2014. godine, u 70. godini života u Pečuhu je preminuo glazbeni pedagog József Kovács. Rođen je 27. kolovoza 1943. godine u baranjskom Kuljketu (Kölked). Dugi niz godina radio je u Hrvatskoj školi Miroslava Krležice, odgojio mnoge naraštaje učenika, naučio ih svirati na žičanim glazbalima.

Bolovao je zadnje tri godine. Svojim znanjem podučavao je učenike širom Baranje i šire, a glazbena baština Hrvata u Mađarskoj, čiji je izvrstan poznavatelj i zaljubljenik bio, bila mu je jedna od osnovnih djelatnosti i nit vodilja njegova rada s učenicima te njezino predavanje nadolazećim naraštajima. Pokopan je 22. siječnja na pečuškome gradskom groblju.